

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului:

pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil:

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea: Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația: Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului: 44.

Manuscripte nu să inapoiază.

CONSTATĂRI.

Suntem în toiul luptelor politice. Pare că și politica românească intransigentă și-ar fi ajuns culmea. E deja timpul pentru o renaștere. Am arătat în nenumărate rânduri greșelile enorme în politica românească, inaugurată în timpul din urmă. E o politică fără rost, prin care se pot căpătui câțiva indivizi, în schimb însă se nimicește un popor întreg.

Zilele trecute ne-a adus o surprindere în cele politice. Ziarele ne-au anunțat, că moștenitorul de tron ar fi făcut enunțaiuni politice însemnate. Dacă ele sunt adevărate, și n'avem motive să le tragem la îndoială, pentru poporul românesc sunt ele de cea mai mare gravitate. Cu luni înainte am accentuat, că așa batjocoriții „naționaliști” înoată în apele Vienei. Ei sunt uneltele oarbe ale dușmanilor nostrii. Ei s'au făcut *coadă de topor* în mâinile tuturor aventurierilor. Și, ca ținuta lor politică necorectă, la aparență să se arete ca îndreptățită, ei strigau în gura mare, că cele politice stau în legătură cu *principele de coroană*.

N'am dat niciodată crezământ acestor afirmări absurde. Am știut din capul locului, că principele de coroană nu va juca în hora politică a vânturaților dela Arad. Cu toate acestea, spusele lor a fost *năsip* în ochii multor români, cari puseseră mâinile în sân și așteptau mâna cerească dela Viena.

Declarația cea mai nouă a principelui de coroană i-a demascat. Acum

vălul a căzut și toți se pot convinge, că cei ce au făcut până acum politică intransigentă română, cei ce au organizat în continuu *partide politice*, ca să încasseze *taxele naționale*, cei ce vindeau Ligei *păduri*, ca popa ras Lucaciu, cei ce petreceau pe la *București*, ca Suciu, cei-ce pactaseră în piața Aradului cu socialiștii, îndemnând poporul să lee cu asalt reședința episcopescă, toți aceștia în cele politice au fost niște simpli *amăgitori*. Povestea lor cu legăturile dela curte a fost inventată spre mai ușoara seducere a poporului românesc.

Programul foii noastre a fost sincer. Ne-am pus problema frumoasă să arătăm, că poporul nostru nu e pentru o politică înaltă. Am dovedit, că poporul românesc e dintre toate popoarele țării noastre cel mai neglijat. Lipsit de cultură, sărac în cele materiale. Un fel de popor cu speranța de a ajunge în cel mai scurt timp la bățul de cerșitor, grație îngrijirii inteligenței vanitoase și dornică după un trai prea bun. La noi fiecare inteligent, fiecare avocat, fie cât de prostuț, a dat pe *intransigentul naționalist*, a îndemnat poporul nostru la *ură* față de guvern și poporul maghiar, amestind-l cu fel și fel de minciuni, că e în pericol limba ș. a. Și cu banul poporului românesc să fie *național*, dl avocat și-a înființat banca sa, cu ajutorul căreia apoi poporul cu atât mai iute și sigur a ajuns la ruină.

Avem 70 de procente de analfabeți. Din o sută de Români 70 nu știu scrie și ceti. Și în fața acestor triste constatări, cu durere trebuie să ne în-

trebăm, că în decursul vremii pentru ce a jertfit poporul român din greu pentru susținerea școalelor? Unde au fost protopopii, unde advocații, unde toată ceata de naționaliști ca să vadă întunecimea, în care orbecă poporul românesc? De când cu legea votului universal au dat semnul de alarmă. Acum au străbătut și ei în întunec și *ar dori* să mai facă lumină.

Însuflețirea lor și aici însă e numai la aparență, e o minciună, ca toate faptele lor.

Cursurile pentru analfabeți apuseseră la modă. Premii peste premii erau anunțate. Se va fi făcut ceva, dar' nu mult. Analfabetul din Budapesta, *Birăuț*, proprietarul și directorul „*Luptei*”, anunțase odată, că *mai mulți români de inimă din Budapesta ar fi contribuit cu suma de 1000 coroane pentru instruirea analfabeților*. Banii intrați la redacție au devenit bani publici și nimeni n'are dreptul a se atinge de ei, fără a veni în conflict cu legea. Dupăce a trecut timpul de iarnă și cursurile pentru analfabeți s'au sfârșit, îndreptățiti ne simțim a cere *derbedeilor* dela fițiuca „*Lupta*”, dare de seamă despre banii intrați pentru instruirea analfabeților. Unde sunt acei bani? Ce s'a făcut cu ei? Despre banii publici are să se deie deslușirile de lipsă în această cauză și totodată atragem atențiunea deputaților naționaliști asupra acestei împrejurări, făcându-i atenți, că pentru ei și în prima linie pentru președintele clubului dlui *Mihályi* e chestie de onoare să se știe ce s'a făcut cu o sumă intrată la o foaie, care se ține

CHEAG

pentru strângerea brânzei, garantat, nestricăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la

„SEVERINEANĂ”
 societate comercială pe acții în
 CARANSEBEȘ.

de organ al deputaților. Așteptăm deslușirile, căci în caz contrar vom pleca pe altă cale, ca odată să punem capăt abuzurilor și minciunii. Credem, că nu mai trăim pe timpurile fericite ale lui *Sciopu* dela „*Tara Noastră*“ și popa *Moța* dela „*Libertatea*“, ca fiecare să-și facă mendrele sub mantaua naționalismului.

Lumea începe să-i cunoască pe amăgitori. Terorismul lor nu mai prinde. Cei cu scaun la judecată încep a-și lua îndrăzneala să le arunce crudul adevăr în față. Și nici că se poate altfel, dacă voim să eșim odată cu poporul din labirintul în care l-au aruncat niște ființe nefericite, niște existențe catilinare, niște flămânzi și golani, căpătuiți pe la „*Tribuna*“ și „*Lupta*“. „*Gazeta de Duminecă*“ în numărul său dela 21 Maiu se ocupă cu starea economică și culturală a poporului noastră și arătând, că pentru adevăratele interese ale poporului muncitor nu s'a făcut nimic, face următoarele constatări prea nimerite:

„Prea ne lăsăm ademiniți de formalism, iar în fond toată acțiunea ne e putredă. Prea ne-am deprins cu sistemul amăgirii și sinamăgirii, pentru ca să ni-se îngrămădească răul și amarul.

Prea nu ne place să dăm lucrurile pe față, să le numim cu numele lor. Și din acest păcat izvoresc alte o sută și o mie și scurta tot noi o tragem“.

„Viața noastră publică nu va mai putea fi condusă de unii numai, ci de obștea întreagă, iar instituțiunile noastre publice nu vor putea sta numai la discreția unor persoane.

Ori începem casa dela fundament, ori nu mai înșelăm lumea și spunem verde, că nu clădim nimic, ci ne facem numai mendrele și trebșoarele, care după cum putem. În cazul acesta cel puțin vom avea mai puțin cu un păcat.

Înainte de toate, să ne aducem aminte însă, că avem dotorințe, față de neamul nostru, datorințe, cari împlinite fiind nu pot forma de fel titlul de glorie.

Ceice și-le împlinesc trebuesc respectați, iar ceice nu și-le cunosc trebuesc dați poporului spre hulă și ocară“.

Iată niște cuvinte adevărate, eșite din sufletul nesticat al unui iubitor de popor. Agitatorii agitează poporul român la ură față de poporul maghiar, cu care 1000 de ani am trăit în cea mai bună și frățească înțelegere, fără să ni-se fie luat limba și doară n'a existat nici o lege și nici o ordinațiune, ca cei chemați să nu-și facă datorința față de luminarea poporului. Prea sunt adevărate cuvintele citate, că până acum instituțiile noastre publice au stat la discreția unor persoane, unde și-au făcut ei mendrele și trebșoarele.

Jos cu masca! Nu mai suferim cu indivizi de rea credință să stee în fruntea instituțiunilor noastre, fie aceea chiar de talia lui *Hațeg*, renumitul președinte al comitetului de supraveghere al „*Lugoșanei*“.

Știri politice.

Nou deputat al cercului *Pozsony*, a fost ales candidatul 48-ist *Paul Wittich*.

*

Criza. Nici până astăzi încă nu s'a întâmplat o schimbare mai însemnată în privința crizei. Ministrul-președinte *Wekerle* nu a putut să unească partidele din coaliție pentru formarea noului cabinet, care nu ar avea în program înființarea băncii autonome maghiare. *M. Sa Regele*, după *Rusalii* va sosi din nou la *Budapesta*, unde după cum suntem informați va petrece vre-o 4 zile. Cu ocaziunea aceasta *M. Sa* va chema la audiență din nou pe toți șefii de partide politice din țară, dând ascultare părerilor lor. Se vorbește, că *Regele* are de gând să câștige partidul 48-ist, pentru idea unui guvern, din acest partid apoi ar fi denumiți patru inși. Ministrul-președinte ar fi să rămână tot dl *Wekerle*, iar ministru de interne contele *Andrássy*. Acestea sunt însă numai părerile unora și altora, deoarece se crede, că criza nu va avea sfârșitul așa repede, precum se crede.

*

M. Sa Regele va călători în 1 Iunie la *Pozsony*, unde va lua parte la inaugurarea solemnă a azilului de copii *Elisabeta*.

*

Spicuri despre criză. „*Budapest*“ foaia oficioasă a partidului independent în Nr. din 20 Maiu scrie, că răceala ce se observează în cercurile politice din *Viena*, e o dovadă ec-

FOIȚA.

In orașul fermecat.

(Urmare.)

— Te asigur, că *Lucia* trebuie să-l cunoască, pentru că și ea e născută *Burducuș*. *Emil* sări vesel, bătând în palmi.

— Mamă, te rog, vorbesc eu cu *Lucia*. Ce bine mi-ar părea să fie cum zici tu...

Și pe urmă, alintându-se din ce în ce, în fața mamei, care de multe îl iertă:

— Dar ce cucoană rea și nostimă, foc! Nu e chip să-i fac puțină curte!

— Bine, bine, — făcu d-na *Bobotici*, privindu-și cu asprime băiatul, — dar nu te sfiești de mine de loc? Și pe urmă, *Lucia* e măritată. Ce-i folosește curtea care i-ai face-o tu?

Îndată, ca aducându-și aminte de ceva venit foarte la timp, întinse mâna, cu degetul ridicat, cu un mic țipet de uimire.

— Aaa! Dar tu nu știi nimic! Trebuie să fie frați! Ași putea să jur. Vai, dar atunci e îndărătnic grozav. E de spaimă ce caracter are, dacă stă afund de atâția ani, fără să caute a-și vedea rudele, sora!

D-na *Bobotici* își împreună mâinile a rugă, ridicându-și ochii, ca și cum se îngrozia la gândul că unul din copiii săi ar putea să facă la fel.

— Eu nu înțeleg ce suflet poate avea și ce l-a putut depărta de toți ai lui. Hotărât că e un stricat.

Pe urmă, după o mică tăcere și clătănând dojenitor din cap, d-na *Bobotici* spunea, ca și cum ar fi vrut să zmulgă fiului său o încredințare:

— Nu, puiele, tu n'ai să faci niciodată ca el. Tu n'ai să fii prieten cu dânsul niciodată și n'ai să-l ajuți niciodată.

Cuvintele mamei se topiau pe rând în sufletul copilului ei, fără ca ea să bănuiască, reci ca niște sloiuri de gheață.

Ci *Emil* știa prea bine, că nu-i poate spune mamei sale tot, nu-i poate desvălui întregul adevăr, taina, pe care nu el era stăpân.

V.

„În *București* ar fi mare fericire, dacă ar fi bani mai mulți“ — spusese doctorul *Ocrișanu*, prieten al casei, când fusese în casa *Luciei*, acum două zile.

„Banul nu aduce fericire, doctore!“ răspunsese *Nestor*, cu un zimbet, aruncând o privire cătră *Lucia*. Și atunci doctorul adăogase: „Ba da! Banul aduce mulțumire și de multe ori asta e toată fericirea“.

„Foarte nouă teorie!“ isbucnise cineva cu ironie. Și atunci doctorul *Ocrișanu* se îndreptase cătră *Lucia*.

„A, scumpă doamnă, averea e totul. Noi

doctorii, de pildă, am fi foarte fericiți, dacă am fi mai puțini, atunci am avea și averi. Advocații tot așa, inginerii așisderea.“

...*Lucia* își amintea fără voie cuvintele acestea și se gândi, că tocmai pentru că fiecare, aci, se luptă mai din greu, e și viața mai atrăgătoare. Fiecare caută mijloace noi de biruință. Și oare nu în luptă este tot farmecul vieții?

Acum, când se imprimăvără, ce puternică și largă pulsație avea orașul acesta. Ce mult îl iubia pentru bucuriile ca și pentru grijile aflate aci.

Ce prețios, dar este viața, acum, când toate înviează, în lumina care umple văzduhul cu fioruri nouă, în aerul proaspăt, care năvălește din toate grădinile, din desimea frunzelor încă tinere, cu mireazma care năvălește izvorând, nevăzută din toate florile. Iată cum o albină, învărtindu-se pe aproape, murmură îndelung, aci răsunător, aci deabia ca un svon depărtat, ca și cum ar rătăci pe sub bolți nevăzute. Va fi având și ea bucuriile ca și grijile ei, uitate acum, când se desfătă. A, dacă ar putea și *Lucia* să le uite toate! Ci nu! Nici asta nu poate fi un bine. Ar însemna, mai întâi, că amintirea *Leoniei* este o povară. Ce s'a făcut oare sarmănică? Se pare că d-na *Bobotici* ar ști ceva foarte trist. De unde poate să știe d-na *Bobotici* despre *Leonia*?

latantă, că pe baza programului 67 nici concesiunile garantate prin art. de lege XII nu se pot realiza.

Gazeta „Magyarország“ susține și astăzi senzaționalele sale vești aduse cu respect la formarea unui cabinet pur independent, cu toate, că în cercurile politice nime nu vrea să iee aceasta ca faptă.

„Magy. Tud.“ în un articol mai scurt desminte știrile, prin cari se spune, că în sinul partidului independent banca autonomă ar fi cauza des amintitelor desbinări și sci-ziuni.

Câte foi atâtea păreri, pe cari dacă le-am scrie pe toate nu am isprăvi nici când cu ele, ba am aduce în cea mai mare confuzie pe cetitori, de aceea ne mărginim a aduce pe scurt unele amănunte mai însemnate.

*

Cancelarul Bülow e foarte mulțumit de întrevederea avută cu împăratul Wilhelm. Cancelarul a obținut dela împărat mâna liberă atât în ce privește politica internă, cât și cea externă.

Din cercul Oraviței.

I.

„Care dintre aceștia ți-se pare a fi mai de-aproape celui ce a căzut între tâlhari?“

Mulți dintre cei-ce vor ceti textul evangelic de mai sus, vor crede, că scriitorul acestor șire e un atare preot, care ambiționează a ține o cuvântare bisericească; dar să înșală, pentru-că cuvintele acestea ce le auzim în evangelia dela s. maslu, le-am pus în fruntea acestor șire, fiind-că le-am crezut de potrivite pentru cele-ce urmează mai la vale.

Mare este durerea așa porecliților „naționaliști“ pentru înfrângerea dela Oravița.

Iar Emil a întrebat-o de-adreptul, dacă nu are un frate, Petre Burducuș, fără ca Emil să-i spuie, dacă știe ceva despre Petrișor...

Și acum, să doriască a-i uita? Poate pentru-că se chinuiește în zadar să afle de urma lor.

De patru ani, Lucia nu mai știe nimic de Petrișor. Aflase întâi, că se înscrișese la Drept, dar după-ce rugase pe cineva să cerceteze, aflase că numele acesta. Petre Burducuș, e cu totul necunoscut acolo! Dar ce copil de neînțeles! Să înștrăinase dintr'odată de toți ai lui și trăia ca un ursuz, fără să se mai arate. De ce avea Lucia presimțiri dureroase de câte ori se gădia la Petrișor?

Nestor nu avea timp s'o ajute în căutările ei, iar unchiul Adrian nu se mai arătă nici el decât foarte rar. Ba încă unchiul Adrian pare că-i poartă năcaz. Și Lucia nu înțelege pentru-ce.

Pe de altă parte, unchiul nu mai e, ca înainte, galant cu ea și aceasta e un bine.

Și cum Lucia stătea cu coatele pe fe-reastră, privind departe, la priveliștea alburie a orașului, în dimineața aceea: pașii cameristei răsunară repede, apropiindu-se.

— Coniță, vă caută dl Emil.

— Dl Emil?

— Da. Dl Emil Bobotici.

— Poftește-l.

(Va urmă).

Se vede aceasta din țipetele și văităturile foilor „Lupta“ „Poporul Român“, Regresul pardon „Progresul“, „Tribuna“ etc. Românul zice: Toată comedia ține trei zile. „Lupta“ însă — această cofăriță guralivă — aici face excepțiune; la ea comedia ține o vară întreagă. Sunt aproape două luni dela alegerea de ablegat și mătușei „Lupta“ încă nu i-a trecut arțagul, ci ajutată de „Poporul român“ și celelalte surori susamintite, mereu dă în dreapta și lovește în stângă tot în preoți și învățători, cari — zice — au fost totdeauna conducătorii naturali ai poporului; și aceasta parte pentru alegerea de ablegat, parte pentru ținuta deamă a preoțimei la alegerea de deputat preoțesc pentru sinodul eparhial.

Despre învățători „Lupta“ vorbește ca despre niște panduri din era veche, al căror comisar e inspectorul; despre preoți, ca despre niște duhuri negre, dușmani și rău voritori, de cari poporul să se ferească, să nu le mai dea ascultare. Și acestea toate numai pentru-că nu au dus multe voturi în tabăra naționaliștilor; de aceea poporul să nu-i asculte, căci vezi Doamne — ei nu sunt binevoitori ai poporului.

Dar bine! Dacă poporul nu are să mai privească în preoți și învățători pe un conducător și binevoitor, cine are să fie în viitor conducătorii poporului nostru din cercul Oraviței? Doară cei vre-o câțiva avocați? Da! ei pot fi căci glasul lor îl ascultă poporul. Da, îl ascultă, dovadă alegerea de ablegat, la care dânsii din cuibul lor Oravița-mont. au dus în partidul național — afară de dânsii — tocmai 7 voturi.

Las, că la atacurile mătușei „Lupta“ și la epitetele, cu cari încarcă pe dascăli și popi, ca: uitați de sine, fără suflet, trădători de neam, dracul sufletelor, răschitor, etc. nu se răspunde. Acestea sunt patente de ale mătușei cofărițe. Dar dacă e vorba de adevărații binevoitori ori răuvoitori ai poporului, apoi las să urmeze aici — fără comentariu — aceste comparații:

Un preot român a fost judecat de a solvi titulo spese unui avocat — cel mai infocat naționalist — suma de 8 cor. Avocatul îi spune, că poate solvi până în 30 de zile. Preotul a uitat termenul pus de avocat, și binevoitorul numai decât înaintează la județ cererea sa pentru execuțiune. A descins apoi cu executorul la locuința preotului, care nici nu era acasă, au sărit peste gard și au zălogit o trăsură în valoare de 120 cor., dar părăndui-se prea puțin, au mai zălogit și o cocină în valoare de 100 cor.*) Făcând astfel preotului spese de 34 cor. Și când a fost întâmpinat din partea preotului, că de ce nu l'a făcut atent prin o carte postală cu 5 fileri binevoitorul au răspuns că n'a avut vreme. Au avut însă destulă vreme ca să formuleze cererea de execuțiune către județ.

Alta: Un om dintr'o comună vecină a fost pârât pentru o datorie de 350 fl. Avocatul, de sine înțeles, tot numai un mare binevoitor naționalist, a îndemnat pe datoraș, ca să vândă cele 4 jug. de pământ și așa să plătească datoria, iar casa și plațul să-i rămână libere de sarcini. Omul nostru vinde pământul cu 270 floreni, cari bani toți, îi dă la mâna binevoitorului acesta îi spune, că casa i-o poate lăsa numai însărcinată cu

*) Cocina cu vâlău cu tot; vâlău veritabil, nu ca cel dela birtul lui Novac.

o datorie de 90 fl. Bietul om ce să facă? se învoește și așa. Primește casa cu datorie de 180 cor. A plătit apoi mai de multe ori sume între 10—40 cor., dar când nu a mai putut plăti, binevoitorul vine însoțit de executor, vinde casa și plațul, le cumpără tot dânsul cu 60 cor. (nu șase sute, cât de fapt valorează), le transcrie pe numele său și îndată le însărcinează la „Oraviciana“ cu 340 cor., iar omul rămâne fără adăpost sigur, cu o familie constătătoare de 5 membrii. Zeci de cazuri cunosc, dar nu le mai înșir aici.

În „Severinul“ Nr. 12 am cetit, cum un binevoitor, naționalist patentat, fisc. cons. și ablegat, a pretins dela preotul Luchici pentru un simplu contract de arândă — lucru de 2 ore — 1400 cor. Alături de aceasta se punem următorul fapt:

Comuna Rachitova, — în nemișlocita apropiere de Oravița — comună curat românească în care nu se află nici măcar neguțători ovrei, ori țigani corturari — au cumpărat un complex de 120 jug. cu 80.000 cor. Doi avocați naționaliști din Oravița s'a nisuit de s'a parcelat complexul, în speranța, că vor câștiga mai mult. E drept, că s'ar fi și câștigat, deoarece-ce străinii din Oravița, Staierdorf și Anina, ar fi luat parte la licitațiune. Era lucru foarte greu, de a schimba ceva deoarece-ce județul fixase deja ziua licitațiunii în parcele. Preotul Mitrofan Simu din Rachitova își da toată silința și rugările lui află răsunset în inima dlui vice-comite Aurel Issekucz și a dlui referent dr. Baltescu. Scurt: comuna cumpără complexul cu 80.000 cor. Interveniri, demersuri, contractul și toate celelalte în această afacere le-a făcut gratuit pentru o comună curat românească. Și cine credeți, că a făcut aceasta? Un naționalist român patentat? Așa! ți-ai găsit-o!... A făcut-o un strein — Samarineanul cel de alt neam din evanghelie, dl notar public din Oravița dr. Fitz Paul.

Acum judece stim. cetitori: „care este mai aproape celui ce a căzut între tâlhari?“

Fapte, dlor naționaliști! Fapte așteaptă poporul dela binevoitorii săi, nu laude goale.

Un alegător.

FESTIVITATE în amintirea bătăliei dela Aspern.

(22 Maiu 1809.)

Sâmbătă în 22 Maiu a. c. s'a săvârșit o festivitate militară rară în orașul nostru. Sâmbătă adecă s'au împlinit 100 de ani dela rezbélul crâncen dela Aspern, când împăratul francezilor Napoleon cel atât de temut de Europa întreagă, a fost pentru întâia dată respins și bătut de către trupa austriacă condusă de principele Carol.

La această festivitate ce s'a început la 8 ore a. m., a luat parte tot corpul oficeresc și întreaga armată aflătoare în Caransebeș, săvârșindu-se în curtea cazarmei mari, serviciu divin, în decursul căreia s'a dat de către miliție 3 salve. Cântările corale le-a executat câțiva din cei mai buni cântăreți elevi ai institutului teologic-pe-

dagogic, după serviciul festiv, săvârșit de cătră părintele *Ioan Stoian*, acesta rostește armatei o vorbire pătrunzătoare, arătând însemnătatea zilei festive și îndemnând armata la împlinirea datorințelor ei. Tot așa și dl colonel-loc. *Emil cav. Sperl de Raabthal* în limba germană; iar dl căpitan *Traian Zsivan* în limba română, rostesc ostășimei discursuri festive, foarte bine simțite.

După salutul militar s'a săvârșit festivitatea întru amintirea rară de un veac dela războiul dela „Aspern“, apoi corpul ofiteresc a aranjat un prânz festiv, petrecut cu mare animație.

Legislație și justiție.

Iertarea de dare

pentru rugina grânelor, care până aci nu s'a luat în samă, acum judecătoria administrativă a adus o judecată, în înțelesul căreia de aci înainte trebuie luate în socotință pagubele ce le pricinuește rugina, la scărirea dărilor, întocmai ca și pagubele pricinuite de grindină. Așa dar îndată ce să ivește rugina, faceți arătarea trebuincioasă, ca să scăpați de dare.

Despre grădinărit,

Dl ministru al agriculturii, în urma unor neînțelegeri private, a adus o hotărâre, că grădinăritul, pomăritul, legumăritul și florăritul nu se țin de meserie și pentru exercitarea acestora nu trebuie cerută slobozenie și îngăduință nici chiar atunci, când cel care s'ar îndeletnici cu ele, ar ținea prăvălie și aici ar vinde marfa sa. Numai atunci e primită de meserie și negustorie, când marfa ce pui în vânzare nu e rodul muncii tale, ci e cumpărată, sau rodul altora.

Reducere pe căile ferate.

Dl ministru de comerț a încuviințat pentru toți aceia, cari doresc să ia parte la congresul internațional și la expoziția agricolă, care se va ținea în Budapesta, din 6—11 Iunie o reducere în prețuri pe căile ferate în următorul mod: pe clasa a doua să poate călători cu prețul biletului de clasa a treia; iar pe clasa dintâiu se poate călători cu prețul biletului de clasa a doua. Pentru grupe mai mari cari doresc să călătorească împreună la expoziție, se vor face asemenea prețuri foarte reduse pe trenuri. Deslușiri amănunțite se pot cere dela secretariul congresului (Budapest, V., Vigadó).

Ordinațiuni ministeriale:

Carte de servitor se scoate dela primpretorul, respective căpitanul orașului, de unde este servitorul. Pe teritoriul altei autorități încă se poate căpăta carte de servitor, dacă se va aduce atestat de bună purtare din comuna de unde este. Femeea măritată în mod legal mai trebuie să aibă și învoirea soțului ei. Dar dacă femeia nu trăește laolaltă cu bărbatul, această autorizațiune nu este necesară (de lipsă). Dacă cartea de servitor se perde sau se distruge, trebuie imediat anunțat la autoritatea, care o a estradat sau unde locuiește posesorul ei. (Art. de

lege XIII. §§-ii 9, 70, 71, 78 din 1876, Ord. minist. de interne Nr. 86154 din 1897).

Dobitoacele moarte trebuie depărtate pentru-că articolul de lege 40 §-ul 124 din anul 1879 spune, că: acel proprietar de casă, la care se întâmplă de-i moare vre-un dobitoc și nu-l depărtează de casă, grădină și ori-ce alt loc din apropierea căsii, îngropându-l cum este prescris, ci îl aruncă pe stradă sau pe locul vecinului său, se pedepsește cu 40 cor.

Boalele lipicioase trebuie înștiințate.

Acei capi de familie, între ai căror membrii bântue bubatul (vărsatul), precum și fabricanții și proprietarii de mine (băi) între ai căror lucrători s'a ivit vărsatul, cum și directorii institutelor de învățământ, ai căror școlari sunt cuprinși de această boală și nu înștiințează aceasta în timp de 24 ore unui medic, cerându-i ajutorul, se pedepsește cu 600 cor.

Asemenea pedeapsă se croește și medicului, care nu înștiințează ivirea unei boale lipicioase în timp 24 ore autorității publice. (Art. de lege XL. (40) § 99 din 1879).

Din străinătate.

Din Turcia.

— Sultanul a sancționat sentința de condamnare la moarte a colonelului Ramzan și alor 2 asasini ai comandantului vasului „Assari Tewfik“. Colonelul de jandarmărie Mustafa a fost condamnat la degradare și exil pe viață.

— Din Dibra (Macedonia) se anunță, că în 21 Maiu au fost asasinați pe soseaua dela Crușova de lângă Monastir 9 Bulgari, pe Miklieve, președintele clubului constituțional bulgar din Crușova și institutorul Lesnikov.

— În budgetul provizor acordat de cameră, figurează și o sumă de 1000 lire lunar pentru fostul sultan Abdul Hamid.

— Fostul ministru Izzet pașa a înciripat lângă Damasc un comitet, cu scopul de a provoca tulburări între creștinii din Aziamică, comițind adevărate cruzimi contra lor, amenință totodată cu măcelărire a creștinilor din Arabia, dacă patriarhul din Antiochia nu se va uni cu ei.

— În 19 Maiu dimineața au fost spânzurate 5 persoane: un căpitan, un locotenent, și 3 polițiști.

Un ziar comercial din Liverpool publică o scrisoare o unui căpitan, datată din Constantinopol, de pe bordul unui vas al companiei maritime din Liverpool, în care se relatează impresiunile unor scufundători în Bosfor. Ei spun că mintea omenească nu poate să-și închipuiască grozăviile de schelete, ce zac pe fundul apei. Un scafandru a înebunit.

Când a plecat un vas al companiei din Liverpool, s'a găsit atârnat de o ancoră, două cadavre legate cu lanțuri.

Diverse.

— Din America se scrie, că uriașe furtuni și căderi de grindină au distrus teritoriile Kansas și Mișouri. 12 persoane au fost ucise, mai multe sute sunt grav rănite.

— Regele Bulgariei va sosi în curând la Petersburg spre a vizita pe suveranii Ruși.

— În Italia de sud, o puternică zguditură de pământ a fost simțită din nou zilele trecute.

— Orașul Fașani (România) de vre-o câteva zile e cuprins de un foc oribil. La fața locului sunt toate puterile adunate pentru potolirea focului, care amenință cu pustiire. Toți locuitorii și-au scos mobilele și au fugit îngroziți. Pagubele sunt colosale. Se zice, că evreul Blumenfeld și marii proprietari Panaite, Dumitru, Lazarovici ar fi dat foc, caselor lor, cari erau asigurate pentru a căpăta suma, cu care au fost averile lor asigurate. Poliția a și arestat pe bănuitori.

— Vulcanul Etna, de vre-o câteva zile începe a aruncă ploaie îngrozitoare de cenușe, amenințând populația, care e îngrozită de venirea unei catastrofe.

— Se vestește, că Dieta (Skupcina) din Belgrad se va întruni la toamnă spre a declara novalabilă abdicarea principelui George.

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Maiu. (Florar) are 31 zile

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	17 (+) Rusaliile	30 (+) Rusaliile
Luni	18 (+) M. Teodot	31 (+) Luni Rus.
Mărti	19 (+) M. Patric.	1 Iunie Nicolae
Merc.	20 M. Talaleu	2 Erasmus
Joi	21 (+) Const. și Elena	3 Clotilda
Vin.	22 M. Vasilisc	4 Quirinus
Sâm.	23 C. Mihail	5 Bonifacius

Dum. I. d. Rus. tut. ss. ev. Mat. c. 10, gl. 8, v. 1.
„Ziua Domnului învățăcelilor săi: tot ceice mă va mărturisii . . .“

Numire. Dl profesor de liceu Dr. Iosif Siegescu din Budapesta a fost numit din partea ministrului de culte: membru în comisiunea de examinare la pedagogia superioară din Budapesta. Înaintea acestei comisiuni se prezentează candidații de profesori pentru institutele pedagogice și școlile civile superioare. Dl Siegescu e încredințat cu examinarea candidaților din limba și literatura română.

Sfințirea de steaguri. Cu ocaziunea sfințirii de steag a „soc. corp. ind.“ din Caransebeș, se fac preparațiuni uriașe. Succesul serbărilor de pe acum dă speranțe a fi strălucit. Ca membri spriginitori ai steagurilor au primit să fie până acum: II. Sa dl deputat dietal și consilier de curte *Constantin Burdia*, *Octavian Bordan* primar, *Csernoch János* episcopul Cenadului, *Fialka Károly* comite suprem, *Issekutz Aurél* sub-comite, *Jakabffy Pál* președ. de tribunal, *Semlits Alajos* protodirector în Kalán, *Vest Ede* preș. camerei comerc. în Timișoara.

Expoziție de tablouri. Dl Halász József profesor de desen dela școala civilă din Caransebeș, în zilele de 29, 30 și 31 Maiu și în 1 Iunie, arangiază o expoziție de tablouri, munca sa proprie, în sala de desen a școlii civile de fete. Expoziția se poate vedea dela orele 10—12 a. m. și dela 3—6 d. m., în fiecare zi. Recomandăm cu căldură publicului cercetarea în corpore a acestei expoziții a eminentului profesor.

Moștenitorul de tron, arhiducele Francisc Ferdinand în timpul proxim va cercetă pe regele României Carol I. Această vizită, care deja e comentată în felurite moduri, nu e de un dat nou, deja în anul trecut a dorit arhiducele a cercetă pe domnitorul României, fiind însă morbos, vizita a rămas. Acum, fiind timpul acomodat, arhiducele va face văzută, căreia nu e a i-se atribui nici un fel de colorit politic, fiind un simplu act de politeță.

Comisar ministerial pentru esamenale de cualificațiune învățătorești la pedagogiile românești din Sibiu, Arad, Caransebeș și Blaj a fost numit din partea dlui ministru de culte și instrucțiune publică dl dr. Iosif Siegescu, profesor în Budapesta și deputat dietal.

Congresul orașelor. Primul congres al orașelor din Ungaria s'a ținut săptămâna trecută la Budapesta. Au participat 114 orașe cu 276 delegați. Prezident al congresului a fost ales primarul Budapestei Barzy. Din partea orașului Caransebeș, a luat parte primarul *Octavian Bordan*.

Despărțământul Caransebeș al Reuniunii învățătorilor din dieceza Caransebeșului și-a ținut în comuna Zagujeni, prima adunare de despărțământ în acest an. La adunare au azistat învățătorii din despărțământ în număr aproape complet, au fost apoi mulți oaspeți. Clerul a fost prezent în frunte cu dl protopop A. Ghidiu. Autoritatea politică a fost reprezentată prin notarul cercual Victor Florescu. După serviciul divin, la care a cooperat corul teologilor noștri din Caransebeș, s'a început adunarea în școală.

Al 2-lea ciclu de jurați pe lângă tribunalul din loc, își va începe activitatea, ținându-se mai multe pertractări criminale, din 1—15 Iunie n.

Damele nu întrebunțează creme și alte unsori ci numai *Kristalinul*, o massă compusă din plante, care înfrumusează pelea și o preface albă ca neaua delătără șbărciturile, prorumperele petele de ficat etc. dândui forma tinereței. De căpătat ori și unde. — Prim magazinul pentru ungaria Budapest, strada Baross Nr. 91. Prețul unei cutii de probă 50 bani, cutii cu 1 și 3 coroane. Săpun de Kristalin 1 cor., pudră de Kristalin 1 cor. Espedări pe poștă zilnic să efectuească.

Societatea calei ferate Caransebeș—Hațeg a ținut ședința direcțională în 18 l. c. la Budapesta. Proxima ședință generală s'a fixat pe ziua de 7 Iunie. La ședința dir. din partea noastră au luat parte II. Sa dl Constantin Burdia, în calitate de președinte; apoi dl primar Octavian Bordan, dl subcomite Issekutz A. și dr. Talajdy Zoltán proto-notar comit.

Spre orientarea celor interesați. Dela 24. l. c. până la 30 Septembrie a. c. orele de oficiu în centrul „Comunității de avere”, durează în zile de lucru dela 7 ore dimineața până la 1 oră după amiaz.

Au fugit din temnița Devei 3 robi, cu o istețime de admirat, desfăcându-și paturile, apoi cu drugile de fer au găurit zidul și cu ajutorul lepedeilor legate laolaltă sau scoborât jos, luând-o la sănătoasa.

Pușcă fără pulbere. Un german a inventat o pușcă, la care în loc de prav de pușcă întrebunțează acid carbonic.

Schimbare în mersul trenurilor. Comitetul instr. publice a comitatului Caraș-Severinului în ședința sa lunară din ăst an, a hotărât la propunerea dlui subcomite com. Issekutz Aurel, că vor înaintă cerere la dl ministru de comerț, ca să schimbe mersul trenurilor personale din părțile bănatului de răsărit, d. e. Vajtek—Bogșa-nemț., apoi Lugoș—Gattaia—Reșița—Oravița și dela Reșița la Oravița peste Gattaja la Lugoș, anume să le pună în legătură în așa fel, ca publicul să poată călători mai efitin și mai repede.

Atacare nocturnă. Niște necunoscuți până acum, au atacat în 17 l. c. în puterea nopții pe locuitorii Ioan Iova și Vasile Iova din Hodoș bătându-i cumplit, încât unul dintre ei trage de moarte, altul zace fără simțiri. S'a pornit cercetare din partea autorităților.

Bani noi. Bani de 2 fileri nu peste mult se vor detrage din circulație. Pe cei de 1 filer îi vor face mai mari la formă. Afară de aceștia se plănuiește din partea statului a se bate bani de nikel de câte 5 fileri.

Draguță ucigașe. Ioan Muntean locuitor în Lăpușnic, timp îndelungat a trăit în concubinaj cu Antița Sereșan, care apoi mai târziu l-a părăsit. Intr'una din zilele trecute întâlnindu-se ambii la munca câmpului, au dat în vorbă la olaltă. Dragostea începuse a încolți din nou în inima lui Ioan și a rugat pe Antița să vină înapoi la el. Antița însă i-a promis, că va veni, dacă Ioan va scrie pe numele ei jumătate averea lui. De aici apoi s'a iscat ceartă și bătaie, la ce Antița a smuls cuțitul dela brăul amantului părăsit și l-a implantat în mână-tăile bietului om, care așa rănit de moarte, a fugit spre sat până la locuința fratelui său, unde a picat fără simțiri. Medicul sosind la timp, a legat rana, însă să crede, că bietul Ioan își va perde viața în urma ranei și a sângelui vărsat. Pe Antița au prins-o jandarmii.

Pușcătură nenorocoasă. În Ohabaforgaci, în luna aceasta. la o cununie — după cum e obiceiul, ca prin pușcătură de pistol să gratuleze feciorii din sat pe miri, la eșirea din biserică — glonțul din pistolul lui Tit Coșariu a pătruns în capul feciorului Ioan Mărcu, care a picat jos mort. S'a pornit cercetare contra lui Coșariu, în speranța, că doară cu voința s'a făcut crimă.

Moarte în toiul jocului (horii) Al. Adamescu din Racovița s'a dus pe sărbători în goștie la Vas. Gergin, rudenie a sa din Topolovețul-mic. După ce s'au ospătat bine cu neveste cu tot, au mers la horă, ce se jucă cu foc înaintea bisericii. La Gergin venindu-i pofta de joc, se asvârle în horă, luând la joc pe amanta lui Petru Tenca, care înfuriindu-se a lovit cu o bătă în cap pe Gergin. Adamescu însă i-a sărit în apărare, aplicând un pumn lui Tenca atât de puternic, încât acesta în aceeași zi și-a dat sufletul, pentru acest fapt Adamescu e pus sub acuză criminală, a cărei proces se va desbata zilele acestea la tribunalul din Timișoara.

Elena Abuceanu, din Lugoș, amanta înșelată și părăsită a lui dr. Ioan Cadariu, care nu de mult a pușcat cu glonț de revolver pe seducătorul ei, a fost achitată de către tribunalul din Lugoș.

Osămintele celor doi principii ardeleni Apafi I și al II-lea au fost aflate în biserică săsească din Almakerék, posibil vor fi transportate la Cluj.

Ucigașii dela Szabadka prinși. Am amintit și noi într'unul din numerii trecuți de această tainică crimă. O lună a trecut de când un blăstămat a stâns viața văduvei Haverda și se părea că făptuitorul va rămânea pentru totdeauna necunoscut. Cu atât mai senzațională a fost apoi descoperirea lui Jánossy, care fiind suspiționat cu omorul, se află în prinsoarea preventivă. Săptămâna trecută într'o după ameezi Jánossy a dat de știre judeului de instrucție, că voește să-i mărturisească ceva. Înaintea judeului de instrucție Jánossy a mărturisit, că el a fost ucigașul văduvei. Cu deamănuntul a povestit judeului de instrucție cum a săvârșit crima. Mărturisirea lui Jánossy compromitează pe fata văduvei omorâte, pe Maria Haverda și pe fostul locotenent la husari Vojtha, cari încă se află în prinsoare preventivă. Aceștia au fost ursitorii crimei. Acum judecătorii vor începe pertractările cu urzitorii crimei și cu criminalul, despre ce vom aduce și noi la cunoștința cetitorilor noștri.

Preotul N. Budugan din jurul Aradului, a fost pedepsit cu 1500 cor., pentru cămătăria nemiloasă ce lua dela săteni.

O contesă hoafă. Procurorul din Praga a pus sub acuză pe contesa Rotky și prietina ei, baronesa Czekaner, pentru mai multe furturi comise în Praga.

Ministrul Kossuth fiind de vre-o câteva zile bolnav, după informația ce o dă medicul Müller, în curăud se va însănătoșă, cu toate că nu tocmai pe deplin.

Răzbunare. Nevasta inspectorului de vamă Larcny din Volocyska (Galiția) a înțreținut relațiuni de amor cu un sublocotenent dela ulani. Zilele trecute bărbatul — care aflase de acest lucru — s'a depărtat de acasă, zicând, că are să călătorească pe mai multe zile, n'a călătorit însă. Când s'a reîntors seara acasă, prin fereastră a observat, că ofițerul de ulani e la nevastă-sa. Amanții au voit să se refugieze dinaintea bărbatului înșelat, dar a fost prea târziu. Cu un revolver a împușcat Larcny de trei ori asupra ofițerului, care a rămas mort, apoi a dat mai multe împușcături asupra femeiei, pe care a rănit-o greu și în urmă s'a împușcat pe sine însuși.

În orașul Missori, s'a întâmplat un caz tragic. Marele proprietar Ch. Iones a aflat în o dimineață sub căpătâiul soției sale o epistolă de amor, dela un neguțător, Iosse Pace, din orașul vecin, Arnold. Iones fără să zică ceva, s'a dus în orașul vecin și a împușcat pe neguțătorul Pace, s'a anunțat apoi la poliție. Poliția luând în considerare epistola de amor l'a lăsat în libertate.

Foc în Răcășdia. În 21 l. c. un foc uriaș a izbucnit în magazinul pe cărbuni a calei ferate de acolo, arzând cu desăvârșire și edificiul cancelariei. Cu greu s'a putut localiza focul, care a făcut o pagubă de peste 10.000 coroane.

Încercare de sinucidere. H. Pascu, fiica preotului ort. din Greovați s'a pușcat zilele trecute într'un hotel din Budapesta. Se zice, că cauza ce a îndemnat-o la asta ar fi, că părinții nu a lăsat pe fiică să fie soția celui ales inimii sale.

Atragem atențiunea cetitorilor la publicațiunea aflătoare între anonțuri referitoare la coasele de oțel de St. Anton. — Acela care întru adevăr dorește a introduce coasă bună, să nu întârzie a procură catalogul despre prețurile acestor coase renumite.

GLUME.

Muierea: Oare cine-i mai fericit la noi în sat, bărbate dragă?

Bărbatul: Popa cel catolic, că el nu are — soacră!

*

A.: Aș dori să port papuci din pele de măgar.

B.: Atunci n'ai decât să umbli desculț.

*

Un țăran intră în cancelaria unui învățat din oraș, crezând că-i prăvălie și întreabă: Jupâne, ce aveți de vânzare?

— Capete de măgar, — răspunse învățatul, void a-și bate joc de țăran.

— Atunci trebuie, că aveți bun târg, că toate le-ați vândut, deoarece eu nu văd, decât numai unul!

*

Românul: Al cui e puradeul cela gol ca palma măi țigane?

Țiganul: Hapoi, hal cui să hie românyiko, daha nu hal mnyeu, că doară heu îl îmbrăc.

*

Țiganul rob cătră pandurul temniței: „Hm, vezi dta, jupân pandur, hești un hom de treabă. De aș fi spus heu hatâtea obrăznicii la hun hom prost, câte ți-am spus dtale, m'ar hi dat de mult afară.

*

— Cum te chiamă măi țigane?

— Bucurescu!

— Da pe tatăto?

— Bucurel!

— Da pe măta?

— Bucura!

— Bucuras'ar dracu de voi!

*

— Măi țigane, acum de două ciasuri mă năcăjesc cu tine și nu poți învăța Tatăl-nostru.

Sărutu-ți mărunțăile d-nu părinte, ian' cearcă, flueră odată rugăciunea haia, șapoi l'as pe mine, că ți-o zice eu pe laută.

*

— Bărbate, a venit Radu al Stanei?

— Ei, și?

— Mi-a zis că vrea să cumpere măgarul.

— Ei, tu ce i-ai spus?

— I-am spus, că nu ești acasă.

Sfaturi medicale.

La înveninare de sânge, fie produsă prin mușcătură de insecte, de șarpe sau chiar de câne turbat, e bine să beie cel mușcat cât mai mult teiu (ceaiu) până vine medicul.

Ochii dacă ți-se umflă, lasă să-ți curgă în ochi câteva picături din leacul ce ai făcut, turnând în puțină apă caldă câteva picături de miere curată. Fă aceasta de 5—6 ori pe zi, dintre cari una să fie înainte de culcare. Umezeala ce se formează pe gene, șterge-o cu o cârpă subțire, moale și curată, fără a atinge lumina ochilor și în puține zile vei fi mântuit.

Sângele dacă-ți curge, din nas, culcăte cu fața 'n sus afară la aer, pune pe frunte cârpe cu apă rece și pe obraz te stropește cu apă rece; în nas trage apă cu zamă de lămâie, ori cu peatră acră, ridică brațele și nările le strânge, dacă nu se oprește, trage în nări și prav de ipsos,

astupându-le cu vată înmuiată în puțină apă amestecată cu vre-o 10—15 picături de per-ciorură de fer sau 4 părți antipirină și 10 de apă.

Vrei să fii sănătos?

1. Scoală-te de dimineață, culcă-te de vreme și muncește toată ziua.

2. Apa și pânea susțin viața; aerul curat și lumina soarelui păstrează sănătatea.

3. Hrana cumpătată și lipsa beției sunt cel mai bun leac al vieții.

4. Curățenia împedecă rugina. Mașina aceea durează mai mult, care e mai bine păstrată.

5. Somnul îndeajuns întărește trupul; prea mult somn îl molește și îl slăbește.

6. A fi în haine îmbrăcat, însămnă a purta astfel de haine, cari să nu împedecă mișcările și să țină trupul destul de încălzit pentru a-l apăra de o schimbare de temperatură.

7. O casă curată și veselă formează un adăpost tignit și fericit.

8. Spiritul trebuie înviorat, întărit prin veselie, însă prea multă veselie... duce la păcate.

9. Veselia produce dragoste de viață și dragostea de viață e pe jumătate sănătate.

Loc deschis.*)

Declarațiune,

prin care subscrisul declar, cumcă mergând în comuna Teregova, în cauze private, într'un duchian din colț, la dl Bona, era părintele Ioan Bogoevici și eșindu-mi înainte m'a chemat la Sf. Sa acasă, ajungând la dânsul mi-a dat o hârtie spre subscriere, neexplicându-mi cuprinsul.

Venindu-mi mai târziu la cunoștință, cumcă scrisoarea susnumită ar fi în cauza alegerii membrilor la sinodul eparhial, îmi țin de datorință a declara, precum, că atât eu cât și fiul meu am fost de față la votare și am votat cu dnii dr. Nicolae Ionescu și dr. Valeriu Olariu, cunoscându-i de oameni vrednici pentru a fi aleși la acest post. Tot odată declar, că părintele Ioan a umblat ca un căpău prin Teregova, după toți Verindienii, pe cari i-a văzut, ca să-i ademeniască spre subscrierea unor pamflete mincinoase.

Având noi conducătorii noștrii, nu avem lipsă de sfaturile S.-Sale, ci îi pun la inimă, să caute a-și conduce creștinii din parohia sa, nedându-i noi nici o atențiune.

În urma acestora declar, cumcă ce am scris la părintele Ioan Bogoevici sunt mincinni scornite din creerii părintelui Ioan și-l declar de mincinos.

Verendin, la 10 Aprilie 1909.

Ioan Curescu, Nr. 79.

Ca martori:

Ioan Serenyeu,

Petru Vellescu.

*) Pentru cele cuprinse aici redacția nu ia răspunderea.

ECONOMIE

— *Asigurați sămănăturile* contra grin-dinei. Gătește uneltele trebuincioase la cosit și cărat. Plivește și rărește napii, continuă și găta cu ogorățul. Când iarba e în floare

apucă-te de cosit. Plivește zarzavaturile din grădină și udă straturile când e lipsă de ploaie, apa cu care uzi nici-decum să nu fie proaspătă sau rece, ci pune-o de dimineața într'un vas anume, ca să se încălzească la arșița soarelui toată ziua, iar după-ce dau umbrele udă fără frică. Sapă mazărea și fasolea și le pune pari (sprijin). Sădește răsadul de varză, (curechiu).

— *Hrănirea vacilor de făt.* Îndată după-ce o vacă a luat vițel, trebuie să o hrănim și cu ovăs, turte de oleu sau țărâte, căci atunci se desvoaltă vițelul bine. Când se apropie însă timpul de a fătă, probele până acum, au dovedit, că este bine ale reduce, începând cam cu 3 săptămâni mai înainte treptat, porțiunea acestor hrane nutritoare.

— *Pajiștea din grădini.* dacă vrei să o ai frumoasă în grădină, nu întrelasă a o greblă regulat primăvara, când pământul e bine svântat. Unde se arată vetre goale, samână sămânță de iarbă sau sapă locul și-l amestecă cu gunoiu mărunt.

— *Pentru a dobândi fragi (căpșuni) frumoase,* plantele să nu le lăsăm să fie mai bătrâne ca 2—3 ani, ci schimbând chiar și stratul, le vom sădi cu plante tănăre de tot.

— *Merele ca leac.* Măncarea de mere multe e un mijloc foarte bun împotriva beției și a fumatului prea mult. Când izbutești să îndupleci pe oamenii cuprinși de aceste patimi și cari nu pot suferi poamele, să mănânce dimineața, înainte și după cină, etc. câte un măr, faci un mare bine, desrădăcî-nând încetul cu încetul din ei patima ucigătoare. În privința aceasta mărul face minuni. Omul simte numai decât o înviorare și treptat-treptat să lasă de băut și de fumat, spre a nu strica gustul mărului.

— *Tovărășia Economilor Ungari* alcătuește însoțiri, cercuri de economi și societăți pentru arândarea de pământuri; dă îndrumări fără plată în asemenea afaceri. Dă îndrumări, tot fără plată, celor ce vreau să cumpere pământuri; din pricina asta poartă registru despre cumpărători și vânzători. Cei ce vreau să vândă ori să cumpere pământuri, ceară deslușiri dela „Magyar Gazdaszövetség“, (Budapest, VIII., Szentkirály-u. 40)

— *Vacile și iepele sterpe.* Sunt unele vaci și iepe sterpe, cari nu prind vițel sau mânăz, ori de câte-ori le-am da la taur sau armăsar. Pentru a izbuti să nu mai rămână sterpe, trebuie să le facem spălături cu bicarbonat de sodă, 5 la sută cu un cias înainte de a le da la montă. Spălăturile se fac cu un irigator în care se pune un chilogram de apă caldă și 50 grame bicarbonat de sodă.

Târgurile în luna Maiu.

În fiecare Joi, mare piață de vite și oi în Caransebeș, care e foarte cercetat. Afară de târgurile regulate de țară.

Prețul bucatelor în Caransebeș:

Grâu per 100 kilo	20—22—
Săcară „ „ „	16—18—
Cucuruz „ „ „	15—16
Ovăs „ „ „	4.20 5—
Carne de vită kilo	—96 1.04
Carne de porc kilo	1.28 1.36
Carne de mel kilo	—64 —70

Tirgul de bucate din Budapesta.

— 25 Maiu 1909. —

I. Cereale.

Grâu, majă m., cel mai frumos	cor. 31.60
" " " " mijlociu	cor. 31.25
" " " " mai slab	cor. 30.30
Săcară, majă m., dela	cor. 20.30—20.50
Orz, " " " "	17.50—19.10
Cucuruz nou " " "	15.50—15.80
Ovăș " " " "	17.30—18.—

II. Producte.

(Prețurile sunt socotite după 100 chilograme și în bani gata.)

Unsoare de porc, dela	cor. 140—144
Slănină, " " "	124—126

1222. szám.
adó 1909.

Publicațiune.

În senzul art. de lege 44 §-ul 16 din anul 1883, se aduce la cunoștință, că prescrierea dării de venit clasa III. precum și prescrierea dării de câștig a Institutelor publice pe anul curent s'au pus la vedere publică din 22 Maiu până în 1 Iunie 1909.

Caransebeș, 22 Maiu 1909.

Purkov,

v. adohivatal- és pénztári főnök.

1524. sz.
adó 1909.

Publicațiune.

În sensul art. de lege 44 §-ul 16 din anul 1883 se aduce la cunoștința publică, că darea de venit clasa I. și II. pe anul curent e pus la vedere publică din 26 Maiu până în 2 Iunie anul curinte.

Totodată este provocat publicul să se prezente cu libelul de dare pentru prescrierea acestei dări.

Caransebeș, 24 Maiu 1909.

Purkov,

v. adohivatal- és pénztári főnök.

UNELTE (stelajuri, lăzi etc.)

necesare pentru o prăvălie, se vând din mână liberă.

Informațiuni mai aproape dă

Ioan Fara,

tinicher în Caransebeș.

1162—909. sz.

Ingó árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881 LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy vagyombukott Frohmajer György volt karánsebesi asztalos és butorkereskedő csöd-tömege ügyében csödválasztmánynak 1909. évi május hó 19-én kelt határozata értelmében és megbizásának képest vagyombukott csödleltárában 1—137 tétel alatt felvett butorok, szoba-berendezések és butorszövetek, valamint butor részeket, amelyek 7960 korona 40 fill. beszerzési ára és 9087 korona szakértőileg megbecsült becsárral birnak, birói árverésen elfognak adatni.

Ezen árverésnek határidejét 1909. évi június hó 2-án délelőtti 9 órájára tűzi ki.

A leltárban vett áruk értékének valódiságáért csöd-tömege-gondnok Dr. Labonțiu György szavatosságot nem vállal.

Érdekeltek részére a csödleltár alulirott bírósági végrehajtónál bárki által megtekinthető, azokra nézve felvilágosítás adatik.

Árverési vevők tartoznak a vételárak utáni 3 fokozat szerinti illetéket azonnal lefizetni.

A fent említett ingóságok az 1861. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §§-ai értelmében csakis készpénzben a vételárnak azonnali lefizetése mellett, szük-

ség esetén a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Az árverés a gör. kel. egyházmegye teologiai intézetének épületében tartatik meg, ahol az ingók bebutorozva jelenleg is vannak.

Karánsebes, 1909. május hó 19-én.

Szentmiklósy,

karánsebesi kir. bir. végrehajtó.

Important
pentru
cei ce suferă de stomac.

Lipsa de apetit, dureri de stomac, greața, slăbiciune de stomac, miștuire grea, insomniu, lipsa de sânge etc., se delătură numai de cât prin renumiții

Stropi de stomac a lui Brady
(BRADY-féle Gyomorcsépek.)

Mii și mii de epistole de mulțămintă și recunoștință
O sticlă mică cu îndrumarea de folosință
80 bani, una mare 1 cor. 40 bani.

== De căpătat în ori-care farmacia. ==

Magazinul principal:

Brady C. Gyógytára a 'Magy. Királyhoz'

Wien, I. Bez. Fleischmarkt I. Depot 247, de unde la dorință se trimite gratis interesanta „Broșură specială” după trimiterea a 5 cor. se espedează 6 sticle mici, după trimiterea a cor. 4.50 se espedează 3 sticle mari scutite de porto.

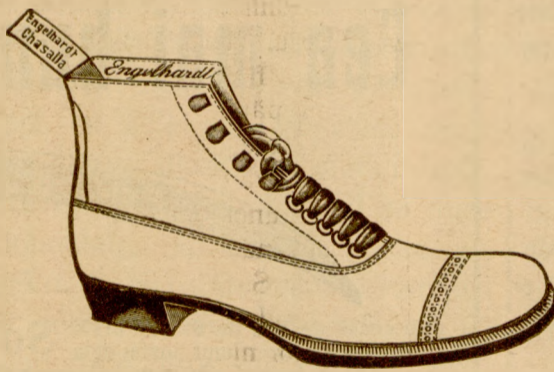
Să ne păzim de — imitațiuni. —
Adevărații stropi de stomac a lui BRADY trebuie să fie provăzuți cu marca de scutire și cu subscrierea de mai sus.

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru domni, dame și copii.

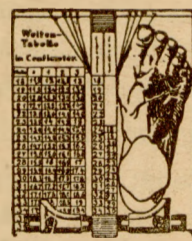
Singurul vânzător a renumitelor fabricate:

**'Cobrak',
'Danubia', 'Chasalla'**

precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treilunghiu”.
Face ghete fine, moderne după măsură.
Lucrătoare arangiată de a lucra cu mașini.

— Reparează prompt și eftin. —

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și pro-specte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

Mersul trenurilor.

Din Caransebeș la Lugos pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.
și seara la 6 ore 15 m.

Din Lugos la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accețerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 33 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Caransebeș—Bouțari—Hațeg.

Din Caransebeș spre Bouțari pleacă:

Tren de persoane: seara la 6 oare 2 m. și
dimineața la 11 ore 22 m. So-
sește în Bouțari: seara la 8 ore
40 m., d. am, la 1 oră 59 min.

Din Caransebeș spre Hațeg pleacă:

Tren de persoane: dimineața la 11 ore 22 m.
Sosește în Hațeg d. am. la 5 ore.

Din Hațeg spre Bouțari pleacă:

Tren de persoane: Sara la 5 ore 28 min.
Sosește în Bouțari la 8 ore și
59 mi. seara.

Din Bouțari spre Caransebeș pleacă:

Tren de persoane: Dimineața la 5 ore 9 min.
Sosește la Caransebeș: la 7 ore
30 min. dimineața.

Din Hațeg spre Caransebeș pleacă:

Tren de persoane: Dimineața la 10 ori și
21 minute. Sosește la Caransebeș
d. am. la 4 ore 30 min.

În evul prezent mai renumită
invențiune și masă de

INFRUMȘETARE

e din plante
compusul

Resultatul
e fără păreche,
pelea-l consumă și
prin această devine ne-
tedă, curată și albă. Face
să dispară sbârciturile prorum-
peretele etc. de pe față, mâni, grumaz
și umeri — după ungere de 2—3 ori de-
lătură pistriiul, petele de ficat, mitesseri.

KRISTALIN

De mirare întinerește. În apă să desvoaltă
pentru-că nu conține materii strică-
cioase

Prețul 1 coroană.

În cutiă de sticlă
prețul 3 coroane

Cutiă de probă
50 bani.

Efectul îl ri-
dică săpunul Kri-
stalin cu 1 cor. pude-
rul de plante 1 cor. Să
capătă în ori și care far-
macie și drogerie. Pe postă
espedează: „KRISTALIN“ Budapeșt,
Str. Baross 91.

Comandări zilnic să rezolvă, alăturându-
să și instrucțiune despre cum se folosește. —

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-

cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatual) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă 6 în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Diracțiunea.

2128. szám.

A bozovicsi járás főszolgabírójától.

kig. 909.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megürült és
1000 korona fizetéssel javadalmazott
prilipecki segédjegyzői állásra pályá-
zatot hirdetek és felhivom a pályázni
óhajtókat, hogy kellően felszerelt pályá-
zati kérvényeket folyó évi június hó
5-ig adják be hozzám.

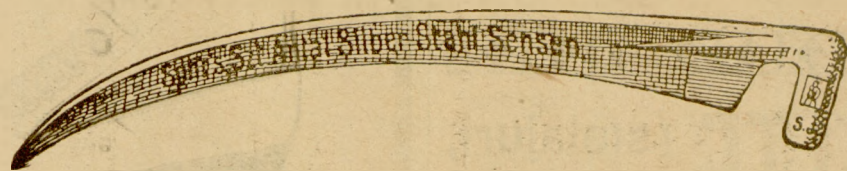
A választást folyó évi június hó
7-én d. e. 8 órakor fogom a prilipecki
körjegyzői irodában megtartani.

Bozovics, 1909. május hó 15-én.

Dr. Sztojákovits Géza,

tb. főszolgabíró.

Cea mai bună coasă în lume

este coasă de oțel de St. ANTON Sohr Pál Somogy-Szill, Fötér 4. Coasa de
și se poate căpăta singur numai dela oțel de tun
St. ANTON fabrică din oțelul de tun mestecat cu cel mai mobil metal, un metal special, care
este secretul fabricii.

500 de coroane plătesc celui-ce este în
stare să arate o coasă de oțel de
tun St. ANTON cumparată dela altă firmă.
1000 de coroane plătesc celui-ce este
în stare să găsească între 100 de
coase de tun St. ANTON două rele. —
Cel-ce are lipsă de o coasă bună și de toată
încercarea, să nu cumpere o altă coasă,
până când nu cere dela vestita firmă de
sus catalogul ilustrat, care se trimite ori-
carui gratuit și franco. Cereți un astfel de
catalog pe o cartă poștală. Lunile de iaruă

sunt cele mai potrivite pentru adunarea de
comande. Cei-ce adună comande primesc
rabat! Garanță deplină. — Comandându-se
10 bucăți, o coasă se dă în cinste.

Serviciu conștiințios! Mai multe mii de
scrisori de recunoștință și comande innoite
se pot arăta și pune la dispoziția ori-cui.

Briciu de oțel de diamant

cu garanță de 5 ani, costă 1 frt. 50.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOTII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.